

**Розділ 9. Розслідування та
облік професійних
захворювань,
нещасних випадків**

Професійні захворювання, їх розслідування та облік

Професійні захворювання - захворювання, у виникненні яких вирішальна роль належить впливу несприятливих факторів виробничого середовища і трудового процесу.

Гострі — недуга, що виникає в результаті короткого (протягом не більше однієї робочої зміни або робочого дня) впливу отруйних речовин або шкідливих чинників. Якщо якийсь фактор впливав на працівника впродовж певного часу, ефект від нього накопичувався тривалий термін, то мова про **хронічне професійне захворювання**.

Види професійних захворювань (гострих і хронічних)

1. Захворювання, що зумовлені гострим впливом хімічних факторів.

2. Захворювання, що виникли через вплив промислових аерозолів.

3. Хвороби, що виникли в результаті впливу фізичних факторів..

Види професійних захворювань (гострих і хронічних)

4. Захворювання, що виникли в результаті фізичних перевантажень та окремих перенапружень систем і органів тіла.

5. Хвороби, зумовлені впливом біологічних факторів.

6. Алергічні захворювання

7. Новоутворення злоякісного характеру (рак).

1

- Розслідування випадку професійного захворювання проводиться протягом десяти робочих днів після утворення комісії з розслідування

2

- Роботодавець зобов'язаний в установлений для проведення розслідування строк подати комісії з розслідування необхідні документи

3

- За результатами розслідування комісія складає акт проведення розслідування причин виникнення хронічного професійного захворювання за формою П-4.

Розслідування та облік нещасних випадків

Розслідуванню підлягають:

- поранення, травми, у тому числі внаслідок тілесних ушкоджень;

- гострі професійні захворювання і гострі професійні та інші отруєння;

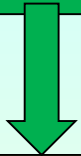
- сонячні або теплові удари, опіки, обмороження, утоплення;

- контакт з представниками тваринного і рослинного світу;

- ураження електричним струмом, блискавкою та іонізуючим випромінюванням;

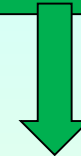
- ураження від аварії, пожежі, стихійного лиха (землетрусу, зсуву, повені, урагану тощо);

**Залежно від тяжкості наслідків
нещасного випадку розслідування
може бути:**

загальне -

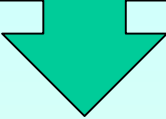
травмування одного працівника без смертельного наслідку чи каліцтва

спеціальне -

травмування 2-х і більше працівників або зі смертельним наслідком, випадки смерті в підрозділі або випадки зникнення працівників.

Лікувальний заклад
повідомляє протягом доби:

підприємство, де працює потерпілий;

відповідний робочий орган Фонду соціального
страхування від нещасних випадків на виробництві
та професійних захворювань

відповідну посадову особу Держпраці

Роботодавець, одержавши повідомлення про нещасний випадок повинен:

1

- протягом однієї години передати з використанням засобів зв'язку та протягом доби на паперовому носії повідомити про нещасний випадок уповноважені органи

2

- протягом доби утворити комісію у складі не менш як три особи та організувати проведення розслідування.

До складу комісії з розслідування входять:

- керівник (спеціаліст) служби охорони праці (голова комісії)

- представник Фонду за місцезнаходженням підприємства

- представник первинної профспілки

- представник підприємства, інші особи

Визначаються пов'язаними з виробництвом нещасні випадки, що сталися під час:

- перебування на робочому місці

- приведення в порядок знарядь праці, виконання заходів особистої гігієни

- проїзду на роботу чи з роботи на транспортному засобі підприємства

- використання власного транспортного засобу в інтересах підприємства

Не визнаються пов'язаними з виробництвом нещасні випадки, що сталися під час:

- використання в особистих цілях обладнання

**- погіршення стану здоров'я внаслідок отруєння
алкоголем**

- вчинення кримінального правопорушення

**- природна смерть, смерть від загального
захворювання або самогубство**

Спеціальне розслідування:

- нещасні випадки із смертельним наслідком

- групові нещасні випадки (2 і більше осіб)

- випадки смерті на підприємстві

- випадки зникнення працівника під час виконання ним трудових обов'язків

- нещасні випадки з тяжкими наслідками, з можливою інвалідністю потерпілого

Про нещасний випадок, який підлягає спеціальному розслідуванню роботодавець повідомляє:

територіальному органів Держпраці

органів прокуратури

Фондові за місцезнаходженням підприємства

органів управління підприємства

закладів державної санітарно-епідеміологічної служби

органів первинної та галузевої профспілки вищого рівня

Спеціальне розслідування проводиться комісією із спеціального розслідування нещасного випадку, яка утворюється територіальним органом Держпраці:

- за місцезнаходженням підприємства

- за місцем настання нещасного випадку, у разі, коли нещасний випадок стався з фізичною особою - підприємцем чи особою, що забезпечує себе роботою самостійно,

- за погодженням з органами, представники яких входять до складу комісії із спеціального розслідування - внаслідок дорожньо-транспортної пригоди (події)

Розслідування та облік нещасних випадків в НПУ

Наказ МВС України
від 27.12.2002 № 1346

“Про затвердження Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій, що сталися в органах і підрозділах системи МВС України”.

Розслідуванню підлягають:

- раптові погіршення стану здоров'я,
поранення, травми

- травми отримані внаслідок тілесних
ушкоджень, заподіяних іншою особою

- гострі професійні захворювання і гострі
професійні та інші отруєння

- теплові удари, опіки, обмороження,
утеплення, ураження електричним струмом,
блискавкою та інші ушкодження

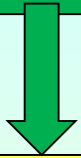
Нещасні випадки в МВС України поділяються на такі різновиди:

1) нещасний випадок, що трапився при виконанні службових обов'язків;

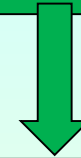
2) нещасний випадок, що трапився при виконанні службових обов'язків пов'язаних з безпосередньою участю в ОГП, громадської безпеки, у боротьбі зі злочинністю;

3) нещасний випадок, що трапився в період проходження служби і не пов'язаний з виконанні службових обов'язків.

**Залежно від тяжкості наслідків
нещасного випадку розслідування
може бути:**

загальне -
травмування одного
працівника без
смертельного наслідку

спеціальне -
травмування 2-х і більше
працівників або зі
смертельним наслідком,
випадки смерті в
підрозділі або випадки
зникнення працівників.

**До складу комісії з розслідування НВ
включаються:**

- керівник служби охорони праці підрозділу
(голова комісії);

- безпосередній або прямий начальник
структурного підрозділу;

- спеціаліст санітарно-епідеміологічної
служби (при отруєннях, захворюваннях);

- психолог (у разі спроби самогубства
працівника).

Спеціальне розслідування:

- нещасні випадки із смертельним наслідком

- групові нещасні випадки (2 і більше осіб)

- випадки смерті в підрозділі

- випадки зникнення працівника під час виконання ним службових обов'язків

- нещасні випадки з тяжкими наслідками, з
МОЖЛИВОЮ ІНВАЛІДНІСТЮ ПОТЕРПІЛОГО

До складу комісії зі спеціального розслідування НВ включаються:

- представники служб внутрішньої безпеки;

- представники ДНОП системи МВС;

- представники управління по роботі з персоналом;

- керівник підрозділу, де стався випадок;

- психолог (у разі самогубства працівника);

- спеціаліст СЕС(при гострих отруєннях та захворюв.);

- - представники інших підрозділів (при необхідності).

Керівник у п'ятиденний термін по закінченню спеціального розслідування надсилає матеріали спеціального розслідування :

- прокуратурі;
- інспекції державного нагляду за охороною праці при ГУМВС, УМВС;
- відділу державного нагляду за охороною праці МВС України;
- санітарно-епідеміологічній службі МВС (у разі гострого професійного захворювання чи отруєння).